

Raisio, Pappilanmäki.

Pöllökenkäkalmit (n. 800-950 j. Kr.). - V. B. Luken kaivaus n. 1939.

Kartomus

Raision Pappilanmäen polttokenttä-
katmistön kaivauksesta.

V. B. Luho v. 1939.

V. M., n:o 11157.

Hesäkuisessa v. 1939 löysivät urakoitsijat Niilo ja Toivo Vuos-
koti Raision Pappilanmäestä untsirakenmuksen perustusta kai-
vaessaan kaksi kiehäänkärkeä (Petersen, tyyppi E), kaksi pyöreätä
kupurasolkea (Appelgren, tyyppi E ja D) ja väkipunkon. - Heniä-
kuun 1 p:nä kävi Muinaistieteellisen Toimikunnan (määräyksestä
löytöpaikkaa tarkastamassa ylioppilas Vilhelm B. Luho, joka
tällöin toimi, että kyseessä oli polttokenttäkatmisto. Esineistä
ohivat kätkenneet kiehäänkärki, väkipunkko ja molemmat ku-
purasoljet löytyivät untsirakenmuksen kellarin perustusta kai-
vauksessa (räjäyttämällä); ehjä, väännetty kiehäänkärki kai-
vusta ajasta, kaivausalueen pinnusta XI: 8 (n. 10-15 m tuo-
tuseen (kartta III). Lisäksi oli Raision kirkkoherran poika Osmo
Soini löytänyt pellolla, kaivausalueen pinnusta V: 3 (n. 15 m
kiviseen keritykseen, jotka voivat olla peräisin vasta historialli-
selta ajalta. Koska katmisto oli vaarassa untsirakenmuksen
kohdalla tulla hävitetyksi, määräsi Muinaistieteellinen Toimikunta
allekirjoittaneen toimittamaan lähinnä utanalaisten osan tutki-
misen. - Varuinaiset kaivaukset aloitettiin henäk. 8 p:nä ja kesti.
vät kaksi viikkoa - 8.VIII - 23.VIII - jona aikana ylioppilas O. Kes-
kitalo toimi allekirjoittaneen apulaisena.

*

Polttokenttäkatmisto sijaitsee Raision Pappilanmäellä; Tusuusta (Tu-
run Tuomio kirkolla) n. 7 km luteriseen, Naantalin - Maskun tienhaaras-
ta n. 120 m kaakkoon, Raision rukoushuoneelta n. 110-120 m lomas-
seen (kartat I-II). - Maaki on pienetkko, matala, osin kalliainen,
osin kivikönninen, seka metsää kasvaa, joka puolella pellojen

ympäriä (kuvat 1-4), n. 15-17 m (merenpinnan yläpuolella).

Tällä kerralla tutkittiin vain välittömämpiin uhalaisiin osa, s.o. rakennuksen perusta ja osa lähiympäristöä, yhteensä n. 160 m² (kartta III, ks. myös kartat II, IV-VI). Kaivaus suoritettiin - 4 m²:n runduin - tarakkaan kolmessa erässä: 1) uhalaisrakennuksen itäisen seinän vierusta (kartat III-IV), rundut V-VI: 3-8, yltäaikaisesti aukiollessa, 2) rakennuksen perusta (kartat III, IV), rundut VII-X: 3-8, yltäaikaisesti aukiollessa, 3) uhalaisrakennuksen läntisen seinän vierusta - ei kuitenkään kokonaan, vaan etupäässä tuivan kuisin kohta - (kartat III, VI), rundut XI-XII: 4-8 yltäaikaisesti aukiollessa. Koko alue viittäin kerros kerrokselta kookemattomaan "raakaan" maahan asti.

Rakennustyöt vaikuttivat paikoitellen tuivan vastikin tutkinnusta, varsinkin uhalaisrakennuksen seinien sisäpuolisen osan - perustan - kaivauksista, missä työ näet täytyi suorittaa ahtaassa tilassa, lattiaan tuke- ja mika hirsin välissä ja alla. Suihkurin ja -laudoituksen pystyttäminen häiritä siinä määrin "punnitusta", että se rakennuksen sisäpuolisella osalla jäi kookemattomaksi (ks. karttaa V).

Huonekerroksen vahvuus vaihteli, ollen keskimäärin n. 5 cm, kalliopinnalla ohuempi, muualla paksumpi.

Kiveys oli harvaa, yksi kertaista, tiheintä runduissa IX-X: 3-4 (kartta V); rikkoisempaa kivitadelmaa ei havaittu (vt. karttoja IV-VI); kivien suuruus vaihteli noin ihmisen pään kokoisista murenpuolisiin (maakeriin (kartat IV-VI)).

Kulluurikerroksen - värittään tummaa, tuhkanharmaata, paikoitellen mustaa, hihiiräilläistä - pakkaus vaihteli n. 10-40 cm, ollen vahvinta yleensä uhalaisrakennuksen läntisellä seinustalla (rundut XI-XII), etukin runduissa XI: 4 - XII: 4-7, ohuinta itäisellä seinustalla, runduissa V-VI. - Tuivan jätettä, punortavaksi palanutta maata (hiekan ja muun sekaisen kulluurikerroksen alapuolella oleva savi-peräinen maa), kunnasta kalkeillutta kiveä ja kalliopintaa, tarattiin vain runduissa VII: 3, VII: 4, VII: 5, ei yhtenäisenä alueena, vaan pätkinä.

Kulluurikerros kaivausalueella oli rikkonainen, rakennustöistä kärsinyt. Eniten häiritetty osa - etukin kellarin perustassa - kävitti rundut IX-X: 5-6 ja osittain rundut VIII: 4-7, IX-X: 4, IX: 7 (kar-

lat III ja V); tästä osasta, runkoista IX: 5-6, olivat edellä mainitut kaivauksen aiheuttaneet löydöt. Runkot VIII-X: 7-8 olivat suurin-
maksi osaksi paljasta kalliopuitaa (perustustöissä paljastettua).

Poltettuun lunti esiintyi enimmäkseen vain pesäkkeittäin. Run-
dussa V: 4 kallon kupussa, ei kupussa eikä syvennyksessä (kartta IV),
runkossa III: 4 kivien välissä ja alla, kohdalla, missä kulluuri kerroksen
alla paljasti punertavaa palanutta saviainesta, osa luntia oli
oittain tässä kerroksessa, suurin osa lummassa kulluuri kerrok-
sessa, sen alaosassa (kartta V); runkoissa VII-VIII: 5 kivien välissä
ja alla, osa pimehkössä kupussa, kalliisyvennyksessä - noin
15 cm syvässä (kartta V); runkossa VIII: 5-6 kulluuri kerroksessa, kivien
kupussa (kartta V); runkoissa VIII-IX: 3 kivien välissä ja alla (kartta V);
runkossa X: 3 kivien alla ja välissä, enimmäkseen "kivi-pakkauksen"
alla, nämä lunt suurinmaksi osaksi pääkallon luntia (kartta V); run-
dussa X: 4 enemmän hajallaan, kivien välissä ja alla (kartta V);
runkossa XI: 5 kivien välissä ja alla (kartta VI); runkoissa XI-XII: 4-5
hajallaan, laajalla alalla, enimmäkseen kivien välissä, vain pieni
osa kivien alla (kartta VI); runkossa XII: 6 enimmäkseen rajoitetulla
alueella kivien välissä ja runkossa XII: 8 hajallaan kivien välissä
ja alla (kartta VI).

Lunt löydöt, eviitit, näiden kattoamat ja osat, olivat hajallaan
kivien välissä - osa kivien alla (kartat V-VI) - muodoltaan yltö-
näisiä, vastavastan asetettuja eviitiryhmiä, lukumäärältään ehkä
runkosta VIII: 5 löydettyä hevosen kunkäsolkoa ja pumkkoa, jotka olivat
osin päällekkäin samassa syvyydessä - hevosen kunkäsolki pumkon päällä,
kuten ilmenee kartasta V (n:öt 4 ja 6) - pienen kalliisyvennyksen kohdalla,
olemalla itse syvennyksessä. - Eviitit eivät olleet yksinomaan kulluuri kerrok-
sen pintaosassa, vaan esiintyivät kautta koko kerroksen aivan "raa'an"
maan yläpintaan asti. - Kaikissa luntin jätissä; osa muodottomaksi palaneita
ja sulaneita, osa kummusta väänlyntä, osa todennäköisesti tahallaan
rikottuja.

Keramiiikkia (saviastian) - staarilaitta ornametitikka - oli
runsasti kivien alla ja välissä, joskus päälläkin, lukumäärältään
runkoja V-VII: 3-8 ja VIII: 5, jotka olivat keramiikka-kohtia. Savi-
astian palat olivat enimmäkseen hajallaan muodoltaan sanoittavia
ryhmiä, kokonaisuuksia, kuten ilmenee kartoista (kartat V-VI).

Muista löydöistä (mainittakoon seuraavaa):

1. Rakenmuksen itäinen seinusta, rundut V - VI: 3-8:

löyöjä vähän: miekanponsi (Petersen, tyyppi H), pronssinen hevosenkenkä soljen pää, kaksi suuremman puoleista niittä ja yksi suuri kokoinen rauta nauta.

2. Rakenmuksen perusta, rundut VII - X: 3-4 (5):

löyöjä runsaanpuoleisesti: pyöreä kupura solhi (Appelgren, tyyppi E), kupura- ja tasavartisen soljen kappaleita, hevosenkenkiä solhi, ranne- ja kaulareuhaan kappaleita, pronssinen riippuskoru („kullunen“), lasi-, massa- ja pronssi helmiä (sulaneita, rikkomaisia ja ehjiä), pronssi kierreillä, parta viilu, pari pientä punkkkoa, rauta koukkuja, runsaasti niittä (erimuruisia) ja nautoja, hiomen kappaleita, muodosto- makui palamusta ja sulamusta rautaa ja pronssia. - Näiden lisäksi tulivat vielä rakenmuksen perustustöissä työmaastin poistettamasta maasta löydetyt esineet ja erin eriden osat: arabialainen (?) hopea raha (kappaleina), pyöreän kupura soljen kappaleita, suuri kokoinen pronssinen riippuskoru („kullunen“), pronssinen karhunhammas, punkko, hiomen kappaleita, niittä ja nautoja, lasi- ja massa helmiä (rikkomaisia ja ehjiä), pronssi ketjuna, rautaa y.m.

3. Rakenmuksen läntinen seinusta, rundut XI - XII: 4-8:

löyöjä erikseen runsaasti, varsinkin runduissa XI - XII: 4-5 (kts. kartta VI): itämainen (?) raha, pahoin palanut ja tummunut, arabialaisen hopearahan kappale, hopea tankkaa (puvusta?), pari pronssi sormusta, tasavartinen solhi (rikkomainen; ihmiskasvo koristeinen) ja soljen kappaleita, suuri kokoinen hevosenkenkiä soljen kappale, kaula- ja rannepeukaan kappaleita, pari pronssista riippuskorua, pronssi kierreillä ja -ketjuna, pronssi-, lasi- ja massa helmiä (sulaneita ja ehjiä), pieni punkko, rautarengas (kuolainien osa?), runsaasti niittä (erikokoisia ja muotoisia) ja nautoja, sulamusta pronssia ja rautaa y.m.

Rundurivissä XII muodostavat niitit selvän n. 5 m pitkin (kalvoin) rivin; läntisempi rivi selvempi, tiheämpi niittinen kuin itäisempi rivi, jotka kulkee suurinpiirtein pitkin runsturivien XI - XII rajaa, niitirivin väli n. 100-120 cm. Niitirivien etelän puoleiset päät näyttävät kaartuvan runduissa XII: 4-5, muodostaen jota kumpikin selvän kaaren; pohjoispää avonainen. Rundussa XII: 6, läntistä niitiriviä vasten 5. niittinen rivi (kts. kartta VI), samaten rundussa XII: 7, jostaan ei niin selvä. Niitit viät seuraavat to-

siaan täysin tasaisin, yhtäpitkin väli(mallin, vaan enemmän tai vähemmän epäsäännöllisesti, rikkomatta kuitenkaan rivejä (kartta VI). Onko kyseessä n. 5-5½ m pitkä, 1-1½ m leveä, 5-6 laita lautainen vene, jolloin edellä mainittu rauta rengas voisi olla siitä, vaiko suurempi tai jokin muu "laitte", on kaivauksen nykyisessä vaiheessa vaikea ratkaista, varsinkin kun mainitut mitit eivät osuvat mitään kasvusaueen reunan. Todennäköisesti kyseessä kuitenkin lienee venejohdanto kantaus, eikä useampiakin, ottaen huomioon koko alueella tavallisuudet; useimpien mitien ja nauhojen suuri koko viitanee tähän. Täysin selvyyttä kysymykseen saatakseni jatkuvissa tutkimus- ja kaivauksissa, on näet olettava huomioon, että tällä kerralla tutkittu alue oli itse kalmistoon nähden pieni ja kaiken lisäksi pahasti kärsinyt rakennustöissä. - Paikalla tehdyistä peritokokeista päätellen näyttää siltä kuin kalmisto käsittäisi suurinpiirtein koko maan.

Kaivauksen päätyttyä lyötiin tutkittuun alueen kulmiin paahut syväle maan sisään ja alue rauhoitettiin, lukumattomalla rakennuksen idänpuoleisen seinän ja pellon välisellä osalla, jonka alueen rovasi halusi muuttaa peruna maaksi. Täällä tehdyt tutkimukset ja peritokokeet näet osoittavat, että kalmisto ulottuu näin alas.

Helsingissä 13 p:nä syyskuuta v. 1940

Vilhelm B. Luho.

Jäljennös.

Kertomus Raision Pappilanmäen polttokenttäkalmiston kaivauk-
sesta.

V. B. Luho v. 1939.

K.M. n:o 11157

Kesäkuussa v. 1939 löysivät urakoitsijat Niilo ja Toivo Vuoskoski Raision Pappilanmäestä uutisrakennuksen perustusta kaivettaessa kaksi keihäänkärkeä (Petersen, tyyppi E), kaksi pyöreätä kupurasolkea (Appelgren, tyyppi C ja D) ja väkipuukon. - Heinäkuun 1 p:nä kävi Muinaistieteellisen toimikunnan määräyksestä löytöpaikkaa tarkastamassa ylioppilas Vilhelm B. Luho, joka tällöin totesi, että kyseessä oli polttokenttäkalmisto. Esineistä olivat katkennut keihäänkärki, väkipuukko ja molemmat kupurasoljet löytyneet uutisrakennuksen kellarin perustusta kaivettaessa (räjäyttämällä); ehjä, väännetty keihäänkärki kaivetusta ojasta, kaivausalueen ruudusta XI:8 n. 10 - 15 m luoteeseen (kartta III). Lisäksi oli Raision kirkkoherran poika Osmo Soini löytänyt pellolta, kaivausalueen ruudusta V:3 n. 15 m koilliseen keritsimet, jotka voivat olla peräisin vasta historialliselta ajalta. Koska kalmisto oli vaarassa uutisrakennuksen kohdalta tulla hävitetyksi, määräsi Muinaistieteellinen Toimikunta allekirjoittaneen toimittamaan lähinnä uhanalaisen osan tutkimisen. - Varsinaiset kaivaustyöt aloitettiin heinäk. 8 p:nä ja kestivät kaksi viikkoa - 8. VII - 23. VII - jona aikana ylioppilas O. Keskitalo toimi allekirjoittaneen apulaisena.

Polttokenttäkalmisto sijaitsee Raision Pappilanmäellä; Turusta (Turun tuomiokirkolta) n. 7 km luoteeseen, Naantalin - Maskun tienhaarasta n. 120 m kaakkoon, Raision rukoushuoneelta n. 110 - 120 m lounaaseen (kartat I - II). - Mäki on pienehkö, matala, osin kalli-

oinen, osin kivikkoinen, sekä metsää kasvava, joka puolelta peltojen ympäröimä (kuvat 1-4); n. 15-17 m merenpinnan yläpuolella.

Tällä kerralla tutkittiin vain välittömämmin uhanalaisin osa, s.o. rakennuksen perusta ja osa lähiympäristöä, yhteensä n. 160 m (kartta III; kts. myös kartat II, IV-VI). Kaivaus suoritettiin - 4 m:n ruuduin. - tavallaan kolmessa erässä: 1) uutisrakennuksen itäisen seinän vierusta (kartat III - IV), ruudut V-VI:3-8 yhtäaikaisesti aukiolleen; 2) rakennuksen perusta (kartat III, V), ruudut VII-X:3-8 yhtäaikaisesti aukiolleen; 3) uutisrakennuksen läntisen seinän vierusta - ei kuitenkaan kokonaan, vaan etupäässä tulevan kuistin kohta - (kartat III, VI), ruudut XI-XII:4-8 yhtäaikaisesti aukiolleen. Koko alue viiltäin kerros kerrokselta koskemattomaan, "raakaan" maahan asti.

Rakennustyöt vaikeuttivat paikoitellen tuntuvasti tutkimusta, varsinkin uutishuvilan seinien sisäpuolisen osan - perustankaivausta, missä työ näet täytyi suorittaa ahtaissa tiloissa, lattian tuki- ja niskahirsien välissä ja alla. Seinähirsien ja -laudoituksen pystyttäminen häiritsi siinä määrin "punnitusta", että se rakennuksen sisäpuoleisella osalla jäi keskeneräiseksi (kts. karttaa V).

Humuskerroksen vahvuus vaihteli, ollen keskimäärin n. 5 cm; kalliopinnalla ohuempi, muualla paksumpi.

Kiveys oli harvaa, yksi kertaista; tiheintä ruuduissa IX-X:3-4 (kartta V); erikoisempaa kiviladellmaa ei havaittu (vrt. karttoja IV-VI); kivien suuruus vaihteli noin ihmisen pään kokoisista suurenpuoleisiin maakiviin (kartat IV-VI).

Kulttuurikerroksen - väriltään tummaa, tuhkanharmaata, paikoitellen mustaa, hiilisisältöistä - paksuus vaihteli n. 10 - 40 cm, ollen vahvinta yleensä uutisrakennuksen länsiseinustalla (ruudut XI - XII), etenkin ruuduissa XI:4 - XII:4 - 7, ohuinta itäisellä seinustalla, ruuduissa V - VI. - Tulen jälkiä, punertavaksi palanutta maata (hiekan ja mullan sekaisen kulttuurikerroksen alapuolella oleva saviperäinen maa), kuumuudesta halkeillutta kiveä ja kalliopintaa, tavattiin vain ruuduissa VII:3, VII:4, VII:5; ei yhtenäisenä alueena, vaan pälvinä.

Kulttuurikerros kaivausalueella oli rikkonainen, rakennustöistä kärsinyt. Eniten hävitetty osa - etenkin kellarin perustassa käsitti ruudut IX - X:5-6 ja osittain ruudut VIII:4-7, IX-X:4, IX:7 (kartat III ja V); tästä osasta, ruuduista IX:5-6, olivat edellämainitut kaivauksen aiheuttaneet löydöt. Ruudut VII-X:7-8 olivat suurimmaksi osaksi paljasta kalliopintaa (perustustöissä paljastettua).

Polttua luuta esiintyi enimmäkseen vain pesäkkeittäin. Ruudussa V:4 kallion kupeessa, ei kuopassa eikä syvennyksessä (kartta IV); ruudussa VII:4 kivien välissä ja alla, kohdalla, missä kulttuurikerroksen alta paljastui punertavaksi palanutta savimaata, osa luita oli osittain tässä kerroksessa, suurin osa tummassa kulttuurikerroksessa, sen alaosassa (kartta V); ruuduissa VII-VIII:5 kivien välissä ja alla, osa pienehkössä kuopassa, kalliosyvennyksessä - noin 15 cm syvässä (kartta V); ruudussa VII:5-6 kulttuurikerroksessa, kiven kupeella (kartta V); ruuduissa VIII-IX:3 kivien välissä ja alla (kartta V); ruudussa X:3 kivien alla ja välissä, enimmäkseen "kivipakkauksen" alla, nämä luut suurimmaksi osaksi pääkallon luita (kartta V); ruudussa X:4 enemmän hajallaan, kivien välissä ja alla (kartta V); ruudussa XI:5 kivien välissä ja alla (kartta VI); ruuduissa XI-XII:4-5 hajallaan, laajahkolla alalla, enimmäkseen kivien välissä, vain pieni osa kivien alla (kartta VI); ruudussa XII:6 enimmäkseen rajoitetulla alueella kivien välissä ja ruudussa XII:8 hajallaan kivien välissä ja alla (kartta VI).

Muut löydöt, esineet, näiden katkelmat ja osat, olivat hajallaan kivien välissä - soa kivien alla (kartat V-VI) - muodostamatta yhtenäisiä, vartavasten aseteltuja esineryhmiä, lukuunottamatta ehkä ruudusta VII:5 löydettyä hevosenkenkäsolkia ja puukkoa, jotka olivat osin päällekkäin samassa syvyydessä - hevosenkenkäsolkki puukon päällä, kuten ilmenee kartasta V (n:ot 4 ja 6) - pienen kalliosyvennyksen kohdalla, olematta itse syvennyksessä. - Esineet eivät olleen yksinomaan kulttuurikerroksen pintaosassa, vaan eri syvyyksissä kautta koko kerroksen aina "raa'an" maan yläpintaan asti. - Kaikissa tulen jälkiä; osa muodottomaksi pala-

neita ja sulaneita, osa kuumuudesta vääntyneitä, osa todennäköisesti tahallaan rikottuja.

Keramiikkaa (saviastiaa) - slaavilaista ornamentiikkaa - oli runsaasti kivien alla ja välissä, joskus päälläkin, lukuunottamatta ruutuja V - VII:3-8 ja VIII:5, jotka olivat keramiikkaköyhiä. Saviastianpalat olivat enimmäkseen hajallaan muodostamatta sanottavia ryhmiä, kokonaisuuksia, kuten ilmenee kartoistakin (kartat V-VI).

Muista löydöistä mainittakoon seuraavaa:

1. Rakennuksen itäinen seinusta, ruudut V - VI:3 - 8:

Löytöjä vähän: miekanponsi (Petersen, tyyppi H), punnus, pronssinen hevosenkenkäsoljen pää, kaksi suuremman puoleista niittiä ja yksi suurikokoinen rautanaula.

2. Rakennuksen perusta, ruudut VII-X:3 - 4 (5):

Löytöjä runsaanpuoleisesti; pyöreä kupurasolki (Appelgren, tyyppi C), kupura- ja tasavartisen soljen kappaleita, hevosenkenkäsolki, ranne- ja kaularenkaan kappaleita, pronssinen riipuskoru ("kulkunen"), lasi-, massa- ja pronssihelmiä (sulaneita, rikkonaisia ja ehjiä), pronssikierrettä, partaveitsi, pari pientä puukkoa, rautakoukkuja, runsaasti niittejä (erisuuruisia) ja nautoja, hiomen kappaleita, muodottomaksi palanutta ja sulanutta rautaa ja pronssia. - Näiden lisäksi tulevat vielä rakennuksen perustustöissä työmiesten poisheittäämästä maasta löydetyt esineet ja esineiden osat: arabialainen(?) hopearaha (kappaleina), pyöreän kupurasoljen kappaleita, suurikokoinen pronssinen riipuskoru ("kulkunen"), pronssinen karhunhammas, puukko, hiomen kappaleita, niittejä ja nautoja, lasi- ja massahelmiä (rikkonaisia ja ehjiä), pronssiketjua, rautaa y.m.

3. Rakennuksen läntinen seinusta, ruudut XI-XII:4 - 8:

Löytöjä erikoisen runsaasti, varsinkin ruuduissa XI-XII:4 - 5 (kts. kartta VI): itämainen(?) raha, pahoin palanut ja tummunut, arabialaisen hopearahan kappale, hopealankaa (pölvusta?), pari pronssisormusta, tasavartinen solki (rikkonainen; ihmiskasvokoristeinen) ja soljen kappaleita, suurikokoisen hevosenkenkäsoljen kappale, kaula- ja rannerenkaan kappaleita, pari pronssista riipuskorua, pronssikierrettä ja -ketjua, pronssi-, lasi- ja massahelmiä (sula-

neita ja ehjiä), pieni puukko, rautarengas (kuolaimen osa?), runsaasti niittejä (eri kokoisia ja muotoisia) ja nauvoja, sulanutta pronssia ja rautaa y.m.

Ruuturivissä XII muodostavat niitit selvän n. 5 m pitkän (kaksois)rivin; läntisempi rivi selvempi, tiheämpi niittinen kuin itäisempi rivi, joka kulkee suurinpiirtein pitkin ruuturivien XI - XII rajaa; niittirivien väli n. 100 - 120 cm. Niittirivien etelänpuoleiset päät näyttävät kaartuvan ruuduissa XII:4-5, muodostaen jotakuinkin selvän kaaren; pohjoispää avonainen. Ruudussa XII:6, läntistä niittiriviä vasten 5-niittinen rivi (kts. kartta VI), samaten ruudussa XII:7, joskaan ei niin selvä. Niitit eivät seuraa toisiaan täysin tasaisin, yhtäpitkin välimatkoin, vaan enemmän tai vähemmän epäsäännöllisesti, rikkomatta kuitenkin rivejä (kartta VI). Onko kyseessä n. 5 - 5½ m pitkä, 1 - 1½ m leveä, 5 - 6 lauta-laitainen vene, jolloin edellämainittu rautarengas voisi olla siitä, vaiko suurempi tai jokin muu "laitos", on kaivauksen nykyisessä vaiheessa vaikea ratkaista, varsinkin kun mainitut niittirivit osuvat soittain kaivausalueen reunaan. Todennäköisesti kyseessä kuitenkin lienee venepolttohaudaus, ehkä useampiakin, ottaen huomioon koko alueelta tavatut niitit; useampien niittien ja naulojen suuri koko viitanee tähän. Täysi selvyys kysymykseen saataneen jatkuvissa tutkimus- ja kaivaustöissä, on näet otettava huomioon, että tällä kerralla tutkittu alue oli itse kalmistoon nähden pieni ja kaiken lisäksi pahasti kärsinyt rakennustöissä. - Paikalla tehdyistä pistokokeista päätellen näyttää siltä kuin kalmisto käsittäisi suurinpiirtein koko mäen.

Kaivauksen päätyttyä lyötiin tutkitun alueen kulmiin paa-lut syvälle maan sisään ja alue rauhoitettiin, lukuunottamatta rakennuksen idänpuoleisen seinän ja pellon välistä osaa, jonka alueen rovasti halusi muuttaa perunamaaksi. Täällä tehdyt tutkimukset ja pistokokeet näet osoittivat, että kalmisto tuskin ulottuu näin alas.

Helsingissä 13 päivänä syyskuuta v. 1940.

Vilhelm B. L u h o.

Jäljennök-

sen oikeaksi todistaa: Helsingissä, Muinaistieteellisessä toimikun-
nassa 21 päivänä marraskuuta 1945.

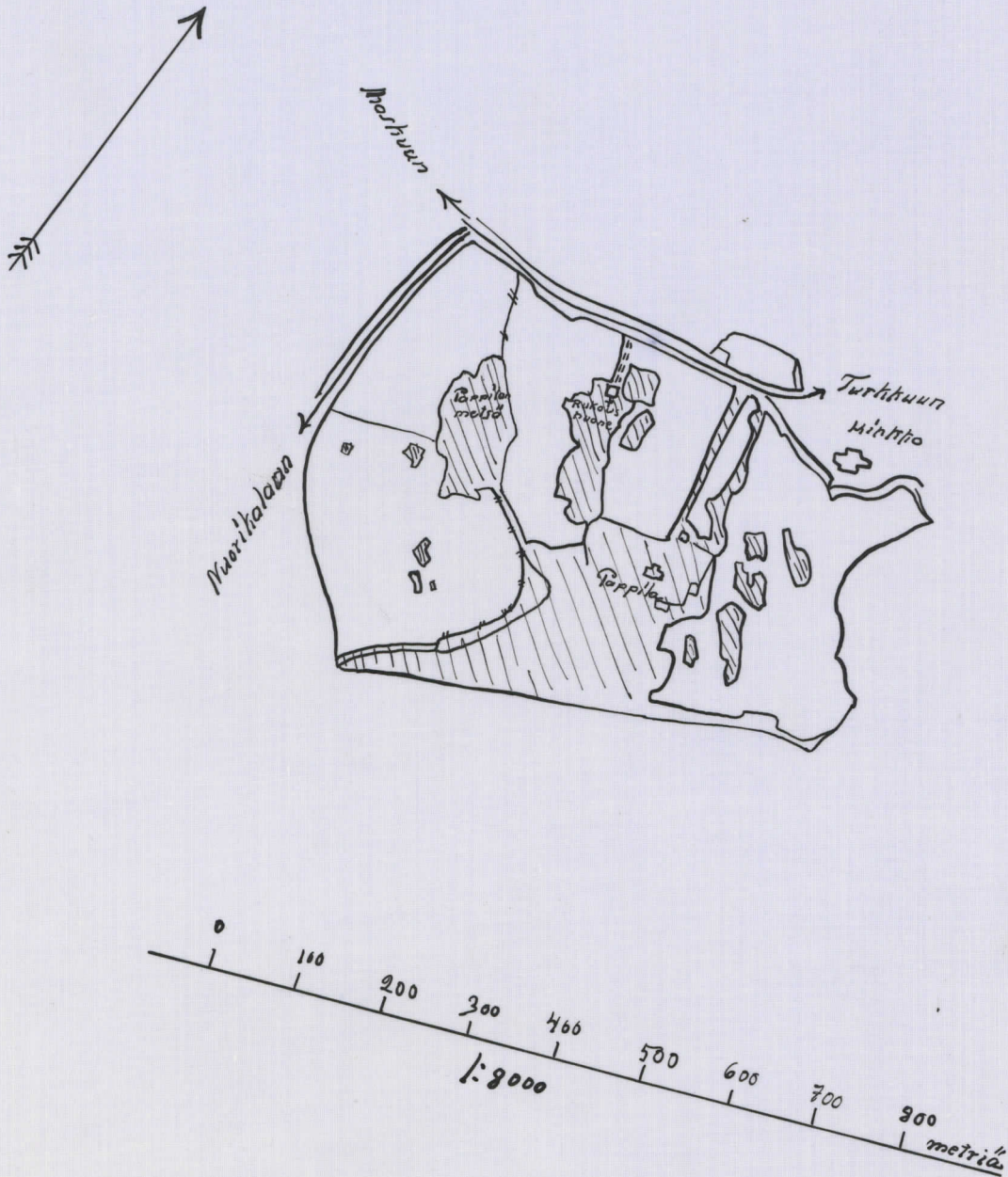
Viran puolesta:

Sirkka Ahlroth

Sirkka Ahlroth
vt. asessori

Kartta I.
1939

Yleiskartta.
Raisio, Pappilanmäki
Jäljennös pappilan metsäkartasta.

YLEISKARTTA Raisio, Pappilanmäki.

Kasla II

Suurennettu mittakaavaan 1:1000

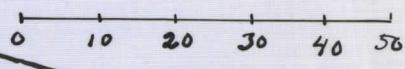
pappilan metsäkartasta 1:8000

O. Meskitalo v. 1939

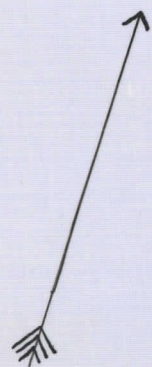
Näön tallein

Vaaha tie Turkuun

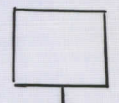
Uusi tie Turkuun.

hinkoon →

v. 1989 kaivettu alue

Ruhoushuone

Pappilanmäki.

Kivikoista, metsää kasvuvoaa mäkeä.

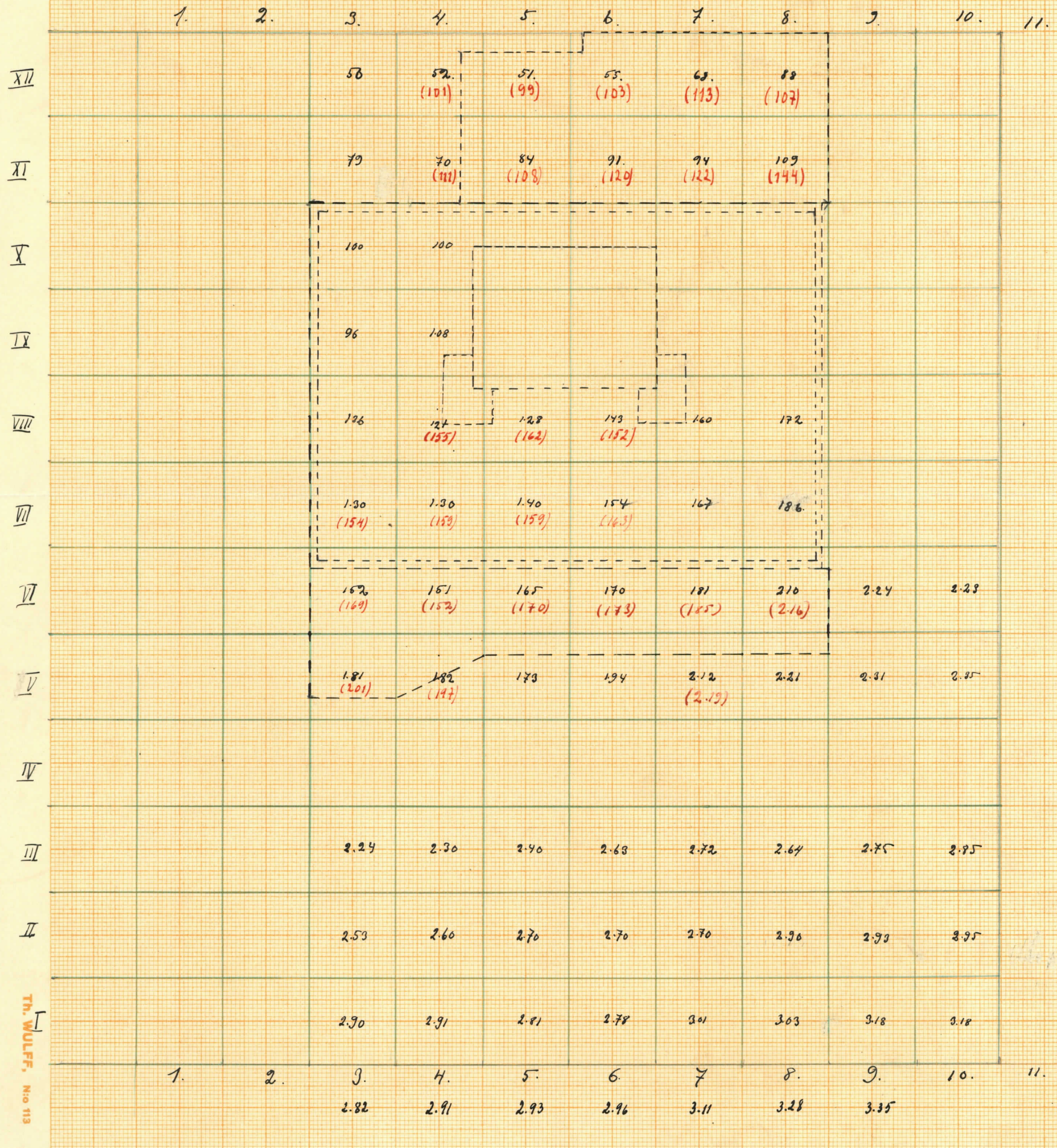
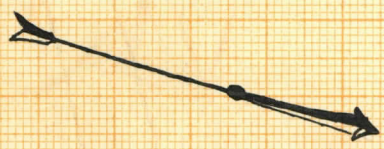
Metsää.

Raisio, Pappilanmäki

Punnituskartta

1:100.

Piirt. O. Keskitalo v. 1939.

Th. WULFF, N:o 113

Palomaan raja.
Poltettu luita.

IX

VIII

VII

VI

V

IV

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7.

Raisio, Pappilanmäki.

Filmi 12921.

Kuva 1. - Pöllökenttä katmistoa
luteesta nähtynä.

Valok. v. 1939 H. Salmo.

Filmi 12922.

Kuva 2. - Pöllökenttä katmistoa
pohjoisesta nähtynä.

Valok. v. 1939 H. Salmo.

Filmi 12923.

Kuva 3. - Pöllökenttä katmistoa
pohjoisesta nähtynä. Näkyy
osa uutisrakennusta.

Valok. v. 1939 H. Salmo.

Filmi 12924.

Kuva 4. - Pöllökenttä katmistoa
Jelä lumaasta nähtynä
(mitti Jelästä). Näkyy osa
uutisrakennusta.

Valok. v. 1939 H. Salmo.